

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, dnia *17.04.* 2023 r.

**PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
PROKURATOR KRAJOWY**

1001-1.0280.7.2023

**Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

DS. 175. 165. 2023
24. 04. 2023

Szanowny Panie Ministrze

Odpowiadając na pismo z dnia 12 stycznia 2023 r., nr SPS-WP.020.4.5.2023, dotyczące *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3107)*¹, uprzejmie informuję, że do projektu tego w zakresie, w jakim pozostaje on na styku z działalnością prokuratury, zgłaszam następujące uwagi.

Mając na względzie, że notariusz jest funkcjonariuszem publicznym na gruncie przepisów Kodeksu karnego (art. 115 § 13 pkt 3 k.k.), postulowana w art. 1 pkt 2 zmiana powinna sprowadzać się nie tyle do nadawania art. 2 § 1 *Prawa o notariacie* powielającego to rozwiązanie brzmienia, co do jego uchylenia. Nadto, mając na względzie poszerzenie obszaru czynności notarialnych o czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej wskazane w projektowanym art. 79 pkt 1d i pkt 5a *Prawa o notariacie* oraz o przyznanie kompetencji do ich realizacji także zastępcom notarialnym, należałoby rozważyć objęcie również ich statusem funkcjonariusza publicznego, a co za tym idzie wprowadzenie stosownej zmiany w art. 115 § 13 k.k. Wszak wiążącej się z tym statusem odpowiedzialności karnej funkcjonariusza

¹ Dalej jako: *projekt*.

publicznego nie będzie można rozciągnąć na zastępców notarialnych w oparciu o klauzulę z projektowanego art. 1 § 4 *Prawa o notariacie* przewidującą odpowiednie stosowanie do zastępców notarialnych przepisów dotyczących notariuszy.

Nadto, niezrozumiałe jest ukształtowanie instytucji zawieszenia notariusza w czynnościach jako fakultatywnej przy wskazanych przesłankach, tj. toczącym się przeciwko niemu postępowaniu o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego zagrożone karą pozbawienia wolności powyżej 10 lat lub zagrożone karą pozbawienia wolności umyślne przestępstwo skarbowe, podobnie zresztą jak i wyłączenie możliwości wydania przez Ministra Sprawiedliwości postanowienia w tym przedmiocie w sytuacji, gdy postępowanie karne przeciwko notariuszowi prowadzone jest w następstwie wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia (projektowany art. 15a § 2 *Prawa o notariacie*).

Mając na względzie, że notariusz jest osobą zaufania publicznego, posiadającą status funkcjonariusza publicznego, a projektowaną ustawą poszerza się zakres jego kompetencji o wspomniane już „czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej”, przywołane rozwiązanie jest nie do zaakceptowania. Brak bowiem podstaw ku temu, aby sytuację notariusza w tym obszarze kreować korzystniej aniżeli uczyniono to przykładowo w odniesieniu do komorników sądowych². Wręcz przeciwnie, regulacje odnoszące się do instytucji zawieszenia w czynnościach powinny być dla obu tych zawodów prawniczych w miarę możliwości tożsame, i to nie tylko co do przesłanek oraz związanej z nimi obligatoryjności i fakultatywności jego stosowania³, ale i konsekwencji zawieszenia⁴ oraz skutków wniesienia zażalenia na postanowienie o zawieszeniu⁵.

Nadto projektowany przepis art. 70e § 4 *Prawa o notariacie* wymaga doprecyzowania poprzez dookreślenie, do którego z przepisów ujętych w projektowanym art. 70d *Prawa o notariacie*, odsyła w zakresie wyznaczania podmiotu uprawnionego do złożenia zażalenia na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego.

² Zob. art. 18 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, Dz.U. z 2022 r., poz. 2224, z późn. zm.

³ Por. art. 18 ust. 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych i projektowany art. 15a § 1 i 2 *Prawa o notariacie*.

⁴ Zob. art. 18 ust. 6 ustawy o komornikach sądowych.

⁵ Por. art. 18 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i projektowany art. 15a § 7 *Prawa o notariacie*.

Doprecyzowania poprzez wskazanie na „odpowiednie” stosowanie przepisu § 1 wymaga również przepis art. 105e § 2 *Prawa o notariacie*, który regulować ma przecież doręczenia przez notariusza na podstawie przepisów rozdziału 7a innych niż nakaz zapłaty pism. Projektowany przepis art. 125e § 1 *Prawa o notariacie* dotyczy natomiast doręczenia wyłącznie „nakazu zapłaty” i konsekwencji jego doręczenia, a zatem ta część przepisu, która wiąże się ze specyfiką pisma, jakim jest nakaz zapłaty, będzie stosownie do właściwości innego pisma pomijana lub modyfikowana czyli w rezultacie przepis ten w zakresie innych niż nakaz zapłaty pism doręczanych przez notariusza stosowany będzie nie wprost, lecz odpowiednio.

Pozostając przy kwestii doręczeń zasugerować należy rozważenie zrównania skutków niedoręczenia przesyłki zawierającej nakaz zapłaty wobec jej niepodjęcia przez adresata z jej faktycznym niedoręczeniem wskutek odmowy jej przyjęcia przez adresata. Skoro bowiem projektodawca odchodzi od przewidzianej w Kodeksie postępowania cywilnego fikcji doręczenia i z brakiem jakiegokolwiek aktywności adresata, a wręcz z brakiem jego zainteresowania przesyłką wiąże skutek w postaci utraty mocy przez nakaz zapłaty⁶, to taki sam skutek powinien wiązać z odmową odbioru takiej korespondencji, a nie przyjmować w tym zakresie fikcję doręczenia⁷ mogącą prowadzić do uprawomocnienia się nakazu zapłaty, który - zgodnie z założeniem projektodawcy - ma przecież być wydawany „w sprawach niespornych”⁸, a procedowanie w jego przedmiocie ma opierać się na zasadzie dobrowolności⁹.

Z kolei projektowany przepis art. 105g § 8 *Prawa o notariacie* wymaga dopełnienia w części wstępnej o okoliczność „niewniesienia sprzeciwu” oraz przemodelowania w części końcowej - dla zapewnienia symetrii jego treści. Obecnie bowiem kolejność okoliczności przywoływanych w części wstępnej nie odpowiada kolejności wywołanych nimi skutków w postaci działań notariusza wskazanych w części końcowej, wśród których ujęto zamieszczenie na nakazie zapłaty „wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu”.

⁶ Zob. proj. art. 105f § 1 *Prawa o notariacie*.

⁷ Zob. proj. art. 105f § 3 *Prawa o notariacie*.

⁸ Zob. uzasadnienie projektu, s. 7.

⁹ Zob. uzasadnienie projektu, s. 9.

W kontekście projektowanych regulacji art. 105g § 9 i 10 *Prawa o notariacie* wątpliwości budzi także zasadność - wykreowanego z użyciem dającego notariuszom dość dużą dowolność w zakresie restytucji terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty pojęcia „wyjątkowych przypadków” - przepisu limitującego okres na złożenie wniosku w tym przedmiocie do jednego roku. Wszak skoro przywołane przepisy przewidują możliwość skorzystania z tej instytucji wyłącznie w sytuacjach, gdy osoba zobowiązana nie złożyła sprzeciwu w terminie bez swojej winy i zakreślają jej na wystąpienie z wnioskiem w tym przedmiocie (z załączonym do niego sprzeciwem od nakazu zapłaty) tygodniowy termin liczony od dnia ustania przeszkody do złożenia sprzeciwu, to regulacje te uznać należy za wystarczające, zwłaszcza że i tak o restytucji terminu do wniesienia sprzeciwu decyduje notariusz (proj. art. 105 § 9 *Prawa o notariacie in fine*).

Równocześnie w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, a co za tym idzie rozbieżności w zakresie stosowania prawa, projektowane przepisy wymagają uspoźnienia. Zważyć bowiem należy, że proponowany art. 777 § 1 pkt 2² k.p.c. jako tytuł wskazuje „notarialny nakaz zapłaty ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu” podczas gdy zgodnie z projektowanym art. 105h § 1 na wniosek osoby wnoszącej o wydanie notarialnego nakazu zapłaty notariusz wydaje „wypis” notarialnego nakazu zapłaty ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu.

Przekazując powyższe uwagi wyrażam przekonanie, że okażą się one przydatne w toku dalszych prac nad przedstawionym do zaopiniowania projektem.

z uprzejmymi pozdrowieniami

Dariusz Barski